

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus III. De lege favorabili, & odiosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

de pænis (Hinc nec Dominus pro delicto famul sui; c. cum ad sedem, de restit. spo-
liat. c. cum quis, de sent. excom. in 6. l. 1. ff. de vi armat. nec filius pro delictis Patris; nec parentes ex delictis liberorum penam incurrunt; Farinacius cit. l. 1. q. 24. n. 1. & Julius Clarus in praxi, §. fin. q. 86.) Hoc tamen postremum sic limitandum primò, nisi delinquens mortuus sit post sententiam, quæ vices rei consecuta est. Tunc enim pæna transit ad hæredes ex quasi contractu, L. 3. §. 11. de peculio, Farinacius cit. q. 10. n. 45. Secundò, si res ex delicto ad hæredes pervenerit, L. Sicuti pæna, ff. de Rom. Imp. & L. 26. ff. de dolo. Tertiò, si delicti atrocitas confiscationem requirat, L. 5. C. ad Leg. Jul. Majest.

ARTICULUS III.

De lege favorabili, & odiosa.

1277. **L**icet in communi hominum usu passim jactetur regula, quòd odia restringi, favorabilia deceat ampliari; certum tamen est, plurimos nasci abusos, ac errores ex indebita illius regulæ applicatione, communiter existimantibus nonnullis, rectè dici favorabile, quod sibi placet, aut gratum est; & odiosum, quod displicet, vel molestat; præsertim cum sæpè contingat, eandem dispositionem esse de materia, quæ uni favet, alteri nocet, aut molesta est. Hinc not. 1. legem ex vi vocis non dici odiosam, ut idem valeat, ac odii digna; cum hoc ipso, quòd justa sit, talis esse non possit: sed ex hoc, quòd imponat gravamen, vel pænam, quàm meritò recusat subire natura humana; favorabilem, quæ favorem continet, sic Castropalaus P. 1. tr. 3. D. 1. p. 2. n. 6.

1278. Dixi: vi vocis. Nam in re difficultas est, quæ lex dicatur gravamen; quæ favorem continere? Cum enim, ut præced. num. diximus, plures sint dispositiones, quæ uni favent, & alios gravant (sic dispositio imponens tributum, gravat solventes; favet ei, cui solvitur; lex imponens pænam raptoribus rei alienæ, gravat raptorem, favet ijs, quorum bonis consulitur, &c.) meritò dubitari potest, an ejusmodi dispositiones, & leges dicendæ sint odiosæ, an favorabiles; consequenter stri-

ctæ, an latè interpretationi subijci possint?

Tiraquellus apud Castropalaum cit. 1279. vers. propter hæc, illam legem censet absolutè dicendam odiosam, quæ gravamen imponit, licet alijs favorabilis sit; nam, ut favorabilis sit, carere debet gravamine; cum bonum non sit, nisi ex integra causa; rectè tamen dici malum, seu gravans ex quolibet defectu, vel onere, quod affert; ad hanc enim denominationem (quòd absolutè odiosa sit) sufficere vult, quòd ex parte odium, seu gravamen contineat. Sed sic omnes omninò leges erunt absolutè odiosæ; cum nulla sit, quæ non ex aliqua saltem parte odium, seu gravamen, contineat, nimirum obligationem, quæ nativam hominum libertatem restringat.

Pereyra in Elucidar. n. 105. ait: quid sit odium, & favor in legibus, & quomodo insit, latè exponi à Suarez l. 5. de legib. c. 5. volente favorem idem esse, atque lenitatem, & benignitatem; odium verò nihil aliud, quàm rigorem, asperitatem, vel pænam; & sic intelligendam regulam: odia restringi, favores convenit ampliari; regul. odia, 15. de reg. jur. in 6. Eandem regulam 15. exponens Barbosa n. 2. ait: odium in hac materia non accipi formaliter, prout importat appetitum dissonantem à charitate, de quo S. Thomas 2. 2. q. 34. & c. 1. ubi glossa de re judic. hoc lib. sed accipi latius, prout significat tædium, & molestiam, in quo sensu reperitur passim apud bonos Auctores; & ita comprehendit ea, quæ præstant materiam odij, id est, fastidij, cujusmodi omnia illa sunt, quæ pænam, vel dispendium alicujus continent, & primo aspectu videntur acerba, & injusta. Per contrarium verò, favorem in hac materia dici, quicquid favorem, & benevolentiam provocat, & ita gratiam; utrumque bene deducitur ex L. qui exceptionem, in princ. ff. de condict. indeb. & L. quod favorem, C. de legibus, juncta reg. quod ob gratiam, infr. h. t. sic ille.

Alij censent, in quæstione, an lex aliqua sit favorabilis, an odiosa? non esse attendendam materiam legis, sed finem. Hinc Fagnanus c. nullus de Regular. n. 41. docet, legem correctoriam dici favorabilem, & latè interpretandam, quando per
eam

eam sit reditus ad jus antiquum, & c. *quanto, de privileg. legem etiam penalem late interpretandam esse*, quatenus patitur verborum proprietas.

1282. Cæterum ea opinio videtur probabilis explicare radicem, ex qua lex dici debeat favorabilis, vel odiosa *per se loquendo*, quæ docet, hoc desumendum *ex ipso fine intrinseco ipsius legis directe intento*, nimirum ex materia præcepta, sic, ut si conveniens sit his, quibus præcipit, censetur favorabilis; si autem onerosa, reputeretur odiosa relatè ad finem generalem, qui est commune bonum Reipublicæ; sic Castropalaus *cit. n. 6. V. Verùm hæc*: quod etiam dicere videtur P. Jacobus Illfung in *Arbore scientiæ boni, & mali, seu Theol. practica tr. 1. D. 2. a. 1. n. 8.* resolvens ex P. Sanchez *l. 1. matr. D. 1. n. 4.* legem dici odiosam, & favorabilem, non quòd odiosa bonum lege obstrictorum excludat; neque quòd favorabilis nulli onus, aut molestiam imponat (quia utrumque foret contra naturam legis) sed quòd odiosa versetur circa objectum primariò intentum in pœnam, vel odium alterius; favorabilis verò versetur circa objectum primariò intentum in alicujus favorem.

1283. Not. autem, cum quæstio agitur, *an lex intendat favere?* nomine favoris non venire hìc *finem generalem*, quem naturâ suâ respicere debet quælibet lex propriè dicta, nempe bonum Reipublicæ. Nam sic omnis lex esset favorabilis; sed spectandum esse *finem magis particularem, & immediatum, qui tanquam medium adhibetur ad finem generalem*; quo supposito rectè probatur responsio data in *num. priori*. Cum enim certum sit, ad bonum Reipublicæ (quod habet rationem finis generalis respectu omnium legum) non minùs convenienter adhiberi tanquam medium ad illum finem procurandum per leges, *largiri favores & gratias, quàm gravare penis, & aliis oneribus*, communi bono exigente, ea lex rectè dicitur favorabilis, cujus materia, seu finis intrinsecus, ac immediatus à Legislatore adhibetur tanquam medium ad finem generalem *largitione beneficiorum* promovendum, vel conservandum; & odiosa, cujus materia, seu finis intrinsecus, ac immediatus à Legislatore adhibetur tanquam medium ad finem generalem *punitio*

Tom. I.

delictorum, & impositione justorum gravaminum.

Ex dictis colliges, quòd, quando materia legis continet commodum, & incommodum, ut unum separari possit ab altero, sic, ut ejus dispositio, continens commodum, salva stare possit, etiam sejunctò alterius incommodò, legem, in quantum continet commodum nulli tertio præjudiciosum, censeretur *favorabilem*, & interpretationis late; *odiosam*, in quantum continet incommodum, & interpretationis strictæ, consuetudine jam recepta sic interpretante. Ubi autem separari non possunt, simpliciter favorabilem dicendum, licet alium, vel alios gravet, si Legislator per talem legem, seu materiam legis *ex intentione sua speciali* (ad quam exequendam assumit ejusmodi dispositionem) intendat favere, boni communis causâ.

Colliges 2. quoties lex est favorabilis, eam recipere latam interpretationem, *nisi etiam stante speciali intentione favendi, aliunde colligatur, quòd Legislator noluerit fieri latam suæ dispositionis interpretationem*; id, quòd rectè observavit Hauldus *tom. 1. de jure & just. tr. 1. n. 7.* propter innumeras limitationes, & instantias, quæ communiter afferuntur à Peckio *ad reg. Odia, 15. de reg. juris in 6.* & alijs, ad probandum, leges plurimas esse strictæ interpretationis, quibus tamen favor potius, quàm odium intenditur; tales sunt, quæ concedunt privilegia, & dispensationes *contra jus commune*, quæ licet reverâ, etiam ex speciali intentione Principis directè contineant favorem, nihilominus ex communi Doctorum sensu (quia vulnérant jus commune) sunt strictæ interpretationis, ut constat ex dict. *à n. 983.* Huc etiam reduci possunt exceptiones, de quibus *n. 1281.*

ARTICULUS IV.

De lege Episcopali.

Lex Episcopalis alia est *jurisdictionis, alia diocesana*. Lex jurisdictionis est illa, quæ consistit in agendo, gubernando, & ministrando; ad quam proinde spectant omnia, quæ circa judicia aguntur, ut sunt citatio, causæ examinatio, decisio, punitio,

Nn 2